

Strömsholms slottspark

Schaktning för elledningar

Arkeologisk antikvarisk kontroll

Fornlämning Kolbäck 230:1
Strömsholm 8:52
Kolbäcks socken
Hallstahammars kommun
Västmanlands län
Västmanland

Ulf Alström

Strömsholms slottspark

Schaktning för elledningar

Arkeologisk antikvarisk kontroll

Fornlämning Kolbäck 230:1
Strömsholm 8:52
Kolbäcks socken
Hallstahammars kommun
Västmanlands län
Västmanland

Ulf Alström

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård
Stora gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
Fax: 021-14 52 20
E-post: info@kmmmd.se

© Stiftelsen Kulturmiljövård 2014

Omslagsfoto: Strömsholms slott från söder. (Foto U. Alström.)

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2012/02954.

ISBN: 978-91-7453-322-4

Tryck: Just Nu, Västerås 2014.

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Inledning.....	6
Syfte och målsättning.....	6
Undersökningsresultat.....	6
Referenser.....	7
Kart- och arkivmaterial.....	7
Litteratur.....	7
Tekniska och administrativa uppgifter	8

Figur 1. Undersökningsplatsens läge markerat med en ring. Utdrag ur topografiska kartan. Skala 1:50 000.

Sammanfattning

Stiftelsen Kulturmiljövård har i samband med schaktningar för elkablar vid Strömsholms slott utfört en arkeologisk antikvarisk kontroll. Det blandade materialet från schakten visade att det huvudsakligen var påförda massor i Slottsträdgården. På en plats påträffades murar av tegel. Dessa murrester bör vara en god indikator på var det äldsta slottsköket låg. Detta kök existerade under perioden 1650–1730.

Inledning

På grund av schaktningar för elkablar och stolparmaturer i Strömsholms slottsträdgård (fornlämning Kolbäck 230:1) har Stiftelsen Kulturmiljövård i samband grävningarna utfört en arkeologisk antikvarisk kontroll. Uppdragsgivare var Statens Fastighetsverk SO Kungliga slott. Statens Fastighetsverk bekostade även undersökningen.

Arbetet utfördes efter ett beslut av Länsstyrelsen 2012-08-02 (dnr 431-3785-12).

Figur 2. Strömsholms slott sommaren 2009. (Foto U. Alström.)

Syfte och målsättning

Syftet med den arkeologiska antikvariska kontrollen var att skydda fornlämningar från att skadas. Under förutsättning att schaktet inte kunde flyttas och att fornlämningen var av begränsad omfattning skulle fornlämningen dokumenteras i plan och sektion. Eventuella anläggningar och kulturlager skulle preliminärt tolkas och dateras. Delar av schaktsträckorna kunde efter en bedömning i fält av arkeolog undantas från den antikvariska kontrollen. Två sträckor undantogs redan innan schaktningarna med hänvisning till tidigare undersökningar. Dessa var belägna norr och söder om slottsbyggnaden på Slottsholmen (figur 3). Här dokumenterades markförhållandena i samband med schaktningar för elkabel och bergvärme. Den antikvariska kontrollen som utfördes i samband med detta arbete finns redovisat i Stiftelsen Kulturmiljövårds rapportserie (Alström 2009).

Undersökningsresultat

Figur 3. Karta över Strömsholms slott med slottsparken. Schaktsträckor markerade med streckade linjer övervakades inte. Svarta linjer markerar schaktningsövervakade sträckor. Röd rektangel markerar platsen för det äldsta, sedan länge rivna, slottsköket. (Grundkarta Norman arkitektkontor.)

Sträckorna som schaktningsövervakades är markerade med svart linje. Schakten var 0,4 meter breda och 0,5–0,6 meter djupa. Schaktmassorna bestod av påförda lager av blandat innehåll. Under schaktningsens gång noterades fläckvisa lager med rivningsmaterial som bestod av tegel och kalkbruk. För övrigt påträffades lager av grus, småsten och lera. Var rivningsmaterialet kommer ifrån är oklart. Inga fynd som kan datera de mängder av påförda massor som påträffades vid schaktningarna i slottsträdgården påträffades.

Nordöst om nuvarande Stenköket berördes en husgrund av grävarbetet (röd markering figur 3). Enligt äldre kartor och skriftliga uppgifter låg här under perioden 1650–1730 föregångaren till den nu stående byggnaden som går under namnet Stenköket (Karlsson & Millhagen 2005).

Eftersom schakten bara var 0,4 meter breda och 0,5–0,6 meter djupa påverkades byggnadsresterna endast marginellt. Man kunde dock konstatera att köket hade tegelväggar som var 1,2–1,3 meter breda. Köket hade troligtvis tegelgolv. Andra något så när säkra iakttagelser kunde inte göras på grund av de smala schakten. Grunden till det gamla köket tycks ändå utifrån gjorda iakttagelser vara relativt intakt.

Referenser

Kart- och arkivmaterial

Norman arkitektkontor. Planritning Strömsholms slott. Skala 1: 2000.

Topografiska kartan 11G SO Västerås. Skala 1:50 000.

Litteratur

Alström, U., 2009. Strömsholms slott. Schaktningar för elkabel och bergvärme. Antikvarisk kontroll. Kulturmiljövård Mälardalen Rapport 2009:50. Västerås.

Strömsholms slott 2005. Karlsson, E-L, Millhagen R., (Red.) Stockholm.

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>KM dnr:</i>	KM 12092
<i>Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:</i>	2012-08-02, 431-3785-12
<i>Undersökningsperiod:</i>	25 sept., 17, 30 okt. 11, 18, 21, 28 nov., 6, dec. 2013, 8 jan. 2014.
<i>Exploateringsyta:</i>	Cirka 800 meter. Antikvarisk arkeologisk kontroll utfördes på cirka 410 meter
<i>Personal:</i>	Ulf Alström
<i>Belägenhet:</i>	Strömsholm 8:52, Strömsholms slott, Kolbäcks socken, Hallstahammars kommun, Västmanlands län, Västmanland.
<i>Topografisk karta:</i>	11 G SO Västerås. Skala 1:50 000.
<i>Koordinatsystem:</i>	SWEREF99 TM
<i>Koordinater:</i>	6599176/571830
<i>Inmätningssmetod:</i>	Manuell
<i>Dokumentationshandlingar:</i>	Förvaras på Västmanlands läns museum
<i>Fynd:</i>	Inga fynd påträffades

